

Rapport från ett klassrum

Av Ingemar Ljungqvist

Efter Pisa-utredningen har skolan varit hett stoff för många förståsigpåare. De snabba aktörerna politikerna försöker nu överbjuda varandra med insatsfördelningar till skolorna; Lärhjälps, sommarskolor, betyg i lägre åldrar, mindre klasser, förstelärarelöner etc. etc.

Alla dessa förslag bygger på att det är skolan som försämrats – men Pisa utredningen kom enbart fram till att det var elevernas resultat och då speciellt i Matematik, svenska och naturorienterade ämnen som rasat katastrofalt.

De ovannämnda debattörerna har i sin analys (eller kanske utan analys) lagt hela skulden på skolans inre värld, därav förslagen.

Den egna analysen

Själv börjar jag närma mig slutet på en 40-årig lärarbana och har huvudsakligen rört mig på högstadiets och gymnasieskolans domäner. Men det har också varit avbrott inom Komvux och Kunskapslyftet och ännu viktigare två års tjänstgöring på en Secondary School i västafrikanska Ghana. På en annan breddgrad lärde jag mig se på förhållanden på andra sätt än det svenska – här i Sverige är besserwissermentaliteten ett utmärkande drag.

När det gäller Pisa utredningens resultat (som helt överensstämmer med mina egna erfarenheter) måste dessa underkastas en grundlig analys. Är det verkligen skolans hela fel att det har gått som det gått – eller finns det andra faktorer utanför klassrummet som betytt oerhört mycket mer. Ja, kanske rentav helt utanför skolans väggar?

Själv började jag notera nedgången i mina egna ämnen redan en bra bit in på 1990-talet. Den blev ännu mer uttalad när jag efter millennieskiftet sadlade om till gymnasielärare och mötte elever vars förkunskaper fastän de var 17-19 år bara kunde mäta sig med 1980- och 90-talets åttor och nior.

Ibland funderade jag om det var den egna generationsklyftan och kulturklyftan, som växte med ett år för varje läsår, och som var orsak till att jag fick reducera svårighetsgraden på prov och lektionsinnehåll, för att kunna möta eleverna på den nivå de befann sig. Det var faktiskt en personlig lättnad när de internationella jämförelserna visade att detta gällde hela Sverige. Skolresultaten befann sig i en utförsbacke. Och på senare år har utförsbacken blivit brantare – vilket jag tydligt märkt – genom att en del av mina diagnostiska prov varit desamma genom åren, alltmedan resultaten blivit sämre.

Vid en påkallad intervju av Skolinspektionen för en fyra – fem år sedan ville jag dra fram mina erfarenheter för deras intervjugång och försöka komma med utgångspunkter för en riktig analys; där många faktorer skulle kunna tas med. De äldre i intervjuteamet visade förståelse. De yngre pressade mig med hurdana kriterierna var på de Nationella provens matteuppgifter. Någon avbröt mig och sa att deras uppgift endast var att undersöka brister inom skolan och påpeka dessa.

Ingemar Ljungqvist, främst lärare i matematik och naturämnena i Landskrona, Ludvika, Falun, Mora, Adukrom (Ghana), Skene, Ronneby och Karlshamn också chefredaktör 2000-Talets Vetenskap.

Precis motsatt inställning som vi har gentemot eleverna. Där visar vi på goda föredömen och ger beröm när framsteg görs och har förståelse för deras hela sociala situation, speciellt om man var klassföreståndare eller som nuförtiden mentor.

De viktiga faktorer jag ville diskutera då och som är ännu mer aktuella nu är i huvudsak tre stycken:

1. Det försämrade kosthållet för eleverna – där huvuddelen ligger utanför skolans väggar.
2. Den nya miljöfaktorn med artificiell elektromagnetisk strålning som penetrerar oss i tid och otid – Här förstärks det av skolans egna trådlösa nätverk helt i strid med rekommendationer från EU:s resolution 1815 från 2011.
3. En helt ny värderingsgrund – som kan variera beroende på i vilken klassmässig social grupp eller etnisk bakgrund man tillhör. Den är kulturbetingad och den kan också innefatta den statusförändring som läraryrket genomgått – inte minst genom den lönedepressning som varit.

Självklart kanske jag har glömt någon viktig faktor som haft stor betydelse för skolresultatens nedåtgående trend, men den välkomnas i den fortsatta debatten.

Men däremot, om man helt utelämnar någon av dessa tre, då har man åsidosatt att skollagen klart uttryckt att skolans verksamhet ska vila på "vetenskap och beprövad erfarenhet". Då krävs analys, där alla viktiga faktorer får sitt beskärda utrymme.

Faktor 1 : kosten

Faktor 1 ovan är kanske den viktigaste punkten. Allt mer forskning visar på en allt högre frekvent samband mellan barnsjukdomarna allergier, bokstavsdiagnoser, reumatism, sköldkörtelavvikelse, övervikt, diabetes typ 2 etc. och det födointag, som i.o.f. inte bara våra elever utan också den vuxna befolkningen sätter i sig idag. Här är det hoppfulla att det finns en folkligt förankrad rörelse som arbetar för en återgång till riktig och naturlig kost, nämligen LCHF-rörelsen. I den utgörs de största boparna av livsmedelsindustrins förändrade fettsyror, raffinerat socker samt på tok för mycket kolhydrater, gärna i form av genpåverkat gluten från vete. Detta skördar nu sina offer. Det är också en rörelse som har gått på det vetenskapliga djupet genom att den attraherat duktigt och kompetent fackfolk som t.ex. [Uffe Ravnskov](#), [Annika Dahlqvist](#), [Andreas Eenfeldt](#), och [Ralf Sundberg](#), vilka gemensamt slagit fast att myndigheternas vetenskapliga backup är synnerligen ihålligt, för att inte säga tendentiöst.

Här kan väl också påpekas att Livsmedelsverket, som ansvarar för kosten till del har använt sig av förespråkare, som suttit på dubbla stolar. De hade också avlöning från industrin. Läs gärna in Bengt Vessby, som när hans dubbla uppdrag uppdagades fick lämna sitt myndighetsuppdrag.

Ur lärarens perspektiv har vi fått studiedagar utskrivna hur vi ska bemöta exempelvis elever med ADHD, en mycket svår uppgift, speciellt om man får fem-sex stycken i en klass med 25 elever. Eleverna får efter diagnos knappast några råd om förändrade kostvanor utan blir istället rekommenderade utprovning av narkotika, såsom t.ex. Ritalin, eller Concerta. "Det lindrar möjligtvis det inre upproret – men som eleverna själva säger: "Så länge medicinen verkar är det som att gå omkring med en stor hjälm på huvudet". Långtidsverkningarna är två - stora vinster för de läkemedelsföretag och de läkare/professorer som har sålt sig åt industrin. Eleverna blir hanterliga, men uppnår inte på långt när den potential de har i till exempel i matematik, då de fortfarande har stora svårigheter att koncentrera sig.

Faktor 2 . ny e-m strålning

I fallet med elektromagnetisk smog är förhållandet delvis annorlunda. Här i Sverige – läs gärna Ericssonland – har man med vetenskaplig consensus lyckats med att negligera hela debatten om detta ämnesområde. De tongivande medicinska råden Feychting och Ahlbom har också båda alltför täta samband med mobilföretagen för att deras röster ska vara ojäviga. Men de har ändå lyckats med att förhindra och motverka den entydiga forskning som utförts i Sverige av exempelvis Hardell, Olle Johansson och Salfordgruppen, en forskning som entydigt visar att det finns ett klart samband mellan fysio-

logiska parametrar och artificiella elektriska fält. För övrigt kan det i statistiken påvisas att de första påtagliga resultaten av att nya frekvenser, skedde redan med införandet av FM-bandet och Tv-sändningarna på sent 1950-Talet. (Se [Örjan Hallbergs](#) statistik).

Istället har man för att kunna fortsätta med sitt förnekande från myndighets håll utsatt alla vittnesmål från de som drabbats av följsjukdomar till följd av em-påverkan, genom att förse dessa med psykologiska förklaringsmodeller – med påföljande medicinering. Man har alltså använt en identisk metod gentemot dessa som man använde mot de som var kvicksilverförgiftade av sitt tandamalgam.

Och här kan skolan vara behjälplig med att skapa ännu större ohälsotal hos sina elever genom att okritiskt utrusta skollokaler med trådlösa nätverk – samtidigt som man sätter digital teknik i händerna till och med på de som bara går på förskolan – utan att det minsta reflektera över om detta ger pedagogiska positiva effekter under begreppet "Vetenskap och beprövad erfarenhet".

Vad jag noterar i klassrummen är att denna påverkan också finns hos de elever som ännu inte hamnat inom någon diagnosram. Egenskaper som koncentrationsförmåga, uthållighet är idag klart nedsatta. Och detta sker kanske på grund av ett sockerberoende eller att allför stora peptider kommit in i blodbanan på grund av en läckande tarm, där de interagerar med neurologiska funktioner på ett negativt sätt. Om dessa otillräckligt nedbrutna peptider redan hunnit passera barriären tarmslemhinna, så kan de också passera en annan fysiologiskt viktig barriär blod-hjärnbarriären att förutsatt den är utsatt för artificiella frekvenser. Detta har lundaforskare visat. När det gäller den läckande tarmen så finns det utomordentliga vetenskapliga belägg för detta Om detta kan man sammanfattat läsa i [Micke Håkanssons](#) faktabaserade böcker.

Den som förnekar ovanstående, har i alla fall Folkhälsoinstitutets statistik att lita sig till där man upprepat visar att trender som allergier, förhöjda BMI-tal, bokstavsdiagnoser ökat de senaste åren – precis i takt med skolans försämrade resultat. Också cancerincidensen ökning hos unga med melanom är lika påtaglig som oroväckande. Vad jag menar är att dessa klara diagnoser är toppen på ett isberg – där avgörande brister i faktorer som uthållighet, koncentrationsförmåga och vakenhet ger ett skolresultat som ligger långt under vad som skulle vara fallet annars.

I min egen situation som mattelärare har jag gjort en liten kortlek bestående av 82 kort. Varje kort är en huvudräkningsuppgift. Alltså 82 stycken huvudräkningsuppgifter som ska göras på snabbast möjliga tid, där hela klassen samarbetar. Statistiken är tydlig. I en nia från Mora satte man rekord med tiden 6 minuter och 21 sekunder. Men det var en extremt duktig klass - och det skedde på 1980-talet. Mer normala tider var att klara sig i intervallet 7 till 9 minuter vare sig det rörde sig om en åtta eller nia. Nu är både prestationstiden och tiderna en annan. En tvåa eller etta på gymnasiet stannar i bästa fall på runt 12 minuter.

Samma resultat som jag som bäst uppnådde med afrikanska ungdomar i 16-17 årsåldern under min sejour där. Men i Ghana vet jag orsaken till den längre tiden. Det var elever som uppskattade sina kamraters rätta svar med en kort applåd – det stal tid. I Sverige måste man söka en annan förklaring.

Men kom ihåg att de svenska ungdomar jag möter i klassrummet, liknar sina ghananska motsvarigheter för de är verkligen levnadsglada ungdomar, som är trevliga, lättpratade och har målsättningar – men där egenskaper som koncentrationsförmåga, uthållighet och fokusering har klart försämrats. Svaret på de bristande egenskaperna, när det gäller två av de viktiga faktorerna har jag belyst ovan.

Faktor 3. Skolans status

Den tredje avgörande faktorn väljer jag att kalla för Värderingsfrågan, dvs vilken status skolan har haft och hur den förändrats. I den debatten har många blandat sig i och här finns färdiga åtgärds paket tillgängliga.

I värderingsfrågan ingår också fenomenet som skolans kommunalisering, lärarnas försämrade status tydligast sedd genom den löneeftersläpning som har varit. Men här innefattas också värdebilden av

skolan sett från hemmens synvinkel: där exempelvis nya fenomen som curling måste tas med. En hyfsat stor andel av svenska föräldrar har ansett det viktigare att sköta barnens träningsverksamhet till alltifrån hockeyproffs till idol-auditions. Vällovlig verksamhet – men den har prioriterats före skolan. Vi har också helt nya förändrade fritidsvanor, där dataspelet tagit tid från skogspromenader och läsläsning och annan läsning – ja inte ens serietidningar har kunnat konkurrera. Dataspelet har också en könsmässig snedfördelning, där pojkarna är i majoritet. De har också uttalat störst nedgång när det gäller kunskaper i matematik och naturorienterade ämnen.

Här spelar till stor del också Skolverkets och skolinspektionens mästrande och övervakande roll stor del. De riskerar genom att fokusera på sekundära frågor som dokumentation, vikten av kvalitetsutvärderingar, handlingsplanförfattande och annan byråkrati att snarare bli en del av problematiken – istället för att komma med lösningar.

Hur skulle det se ut i idrottens värld, där målet för många är att bli bäst – att stå överst på prispallen. Om man i den strävan som fotbollsspelare bara ger sig ut på studieresor till gårdsgårdserierna för att studera misstagen? Nej inom idrottens värld söker man upp dem som redan lyckats och analyserar vad som lett till framgången och efterapar det. Skolinspektionen gör precis tvärtom, de letar upp bristerna och hänger ut dessa så att rektorer och andra aktörer har fullt sjå att fylla sina pärmar med skriftliga dokumentationer – varpå tiden över för eleverna minskar i motsvarande grad.

Liknelsen med skolan och elitidrott, ska tas för vad den är: Jag anser att för att nå elitidrotts nivå då siktar man på att bli bäst. I skolan gäller det att göra sitt bästa – och det är bra nog.

Här finns mycket mer att säga men den kanske viktigaste punkten är hur skolan med stor sannolikhet användes som ett tillhugg för större "ädlare" politiska mål. Svenskarna hade i slutet på 80-talet röstat ja till ett inträde i EU, men det var inte enda haken. EU hade satt upp strikta krav för att man skulle få tillhöra gemenskapen, så kallade konvergenskrav. Speciellt gällde det att för att tillhöra det monetära Euro-samarbetet. Ett av dessa är att en stat högst får ha 60% av sin ekonomi såsom statsfinanser relativt BNP. I Sverige låg den högre. Men genom att kunna överföra hela skolans sektor till kommuner så var det inte längre statsfinanser. Hur stor vikt detta hade inför kommunaliseringen är det olika uppfattningar om, men nu röstade ändå svenskarna nej till Euron i påföljande folkomröstning.

Hursomhelst skulle dock EUs konvergenskrav utgöra ett stort hinder för ett återförstatligande av skolan. Vilken värdering är viktigast här bland våra politiker. Barnens rätt till en bra skola eller Sveriges undfallenhet mot EU?

Värderingsfrågan har emellertid andra belyst utomordentligt. Likadant har vår skolminister Jan Björklund satt igång flera utredningar som belyser detta – men och här är min allra viktigaste poäng. Man har bara behandlat en av alla de tre faktorerna jag tagit upp. Gör man så kommer elevernas resultat fortsatt att falla. Kanske vi kan klättra något i jämförelse med andra länder – men då beror det på att de också hamnat i utförsbacke.

Säga vad man vill om Jan Björklund men han har ett äkta patos i skolfrågorna. Men har han mandat nog att söka orsakerna också utanför skolans byggnader?

undrar

Ingemar Ljungqvist
Gångbrogatan 2
372 37 Ronneby
Tel 0457-26749/51 el 0454 81555

E-post: kwame.ingemar@hotmail.com

Datum: 18 mar 2014

PISA-utredningen har avslöjat Sveriges utförbacke inom skolans sfär. Det går att rätta ut och rätta upp problemen i svensk skola, men då får man ta i.

FOTO: Lisa Baron, Melbourne